

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2022-940
Den 28. april 2022

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 554 (Alm. del), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har stillet til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri den 2. februar 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 554 (Alm. del) fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

”Vil ministeren redegøre for størrelsen af statslige investeringer i omstillingen af fødevaresektoren til bæredygtige fødevarer, der forventes at blive anvendt i perioden 2021-2026, herunder bedes ministeren differentiere mellem investeringer direkte fra staten, investeringer der kan relatere sig til EU’s landbrugsstøtte og investeringer fra statslige fonde som eksempelvis Innovationsfonden og Vækstfonden? Ministeren bedes sende opgørelsen opdelt pr. år.”

Svar

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet er der indhentet bidrag fra Erhvervsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet, idet Innovationsfonden og Vækstfonden ligger inden for disse ministeriers ressortområde. Disse bidrag fremgår særskilt, og besvarelsen er således delt op i tre.

1) Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Opgørelsen i nedenstående tabel 1 er opdelt i hhv. investeringer direkte fra staten (nationale midler), investeringer relateret til EU (ordninger, som enten er delvist eller 100 pct. EU-finansieret) samt produktions- og promilleafgiftsfonde mv. inden for fødevaresektoren (dvs. Promilleafgiftsfonden for landbrug, Fonden for økologisk landbrug samt Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribrug) og Fonden for Plantebaserede Fødevarer.

Tabel 1

Tablet over bruttobevilling afsat til blandt andet bæredygtig omstilling af fødevarerektoren, mio. kr.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Nationale midler						
Udviklings- og forskningsaktiviteter inden for fødevarerektoren (§ 24.33.02.10.)	227,4	235,7	185,7	185,7	185,7	-
Forskellige nationale og internationale forskningsaktiviteter mv. (§ 24.33.02.20.)	91,5	94,8	40,8	40,8	42,6	-
Hel eller delvis EU-finansiering						
Tilskud til fremme af økologi (§ 24.23.06.)	35,0	25,0	25,0	25,0	0,0	-
Udvikling i primært jordbrug (§ 24.23.03.12.)	-33,3	155,0	165,0	140,0	160,0	160,0
Projekttilskud til minivådområder (§ 24.23.03.28.)	-2,2	132,0	132,0	132,0	132,0	132,0
Udtagning af lavbundslande mv. (§ 24.23.03.29. § 24.21.01.18. § 24.21.05.37)	32,9	375,0	50,0	50,0	250,0	249,0
Pleje af græs- og naturarealer (§ 24.23.03.30.)	247,5	284,0	186,0	265,0	217,0	117,0
Naturforvaltning (§ 24.23.03.31.)	32,6	35,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Vådområder, kommunal model, kvælstof (§ 24.23.03.34. § 24.21.01.17. § 24.21.05.36.)	97,0	188,0	188,0	188,0	188,0	188,0
Vådområder, kommunal model, fosfor (§ 24.23.03.39.)	-1,1	13,0	-	14,0	13,0	13,0
Økologisk arealstøtte (§ 24.23.03.44. § 24.42.12.24.)*	161,5	0,0	113,1	226,2	472,2	528,6
Sikring af skov Natura 2000 (§ 24.23.03.60.)	9,2	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Privat skovrejsning (§ 24.23.03.61.)	57,3	70,0	90,0	90,0	90,0	90,0
Kompensationsordning til målrettet regulering (§ 24.23.03.65.)**	168,0	185,0	185,0	185,0	185,0	302,0
Eco-scheme ekstensivering med slæt (§ 24.23.03.21. § 24.42.12.21.)	-	134,0	134,0	134,0	134,0	134,0
Eco-scheme Miljø- og klimavenliggræs (§ 24.42.12.22.)	-	-	297,0	297,0	297,0	297,0
Eco-scheme biodiversitet (§ 24.42.12.23.)	-	-	137,0	137,0	137,0	137,0
Eco-scheme Planter (§ 24.42.12.25.)	-	-	115,7	115,7	115,7	115,7
Statslige fonde						
Produktions- og promilleafgiftsfonde mv. inden for fødevarerektoren (§ 24.24.51.***)	286,0	296,0	176,0	176,0	175,0	-
Fonden for Plantebaserede Fødevarer (§ 24.24.52.)	-	-	85,0	85,0	85,0	84,0

Anm.: *) I 2021 indgår ordningen i Landdistriktsprogrammet. Fra 2023 og frem er ordningen overgået til at være et eco-scheme.

**) Tilskudsordningen bliver tilbudt som eco-scheme fra 2026 (eco-scheme ny reguleringsmodel). Der er ikke tildelt finanslovs-konto endnu.

***) Fratrukket intern statslig overførsel i 2021-25 til § 24.24.51.18., da disse indgår under § 24.23.06. Kontoen dækker over Promilleafgiftsfonden for landbrug, Fonden for økologisk landbrug samt Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartnerbruget.

Kilde: Fsva. 2021 fremgår konsoliderede regnskabstal (2021-pl), og fsva. 2022-25 fremgår midler afsat på finansloven for 2022 (2022-pl).

Fsva. 2026 er der i tabellen opgjort midler aftalt i regi af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af oktober 2021 (2022-pl).

Der er taget udgangspunkt i konsoliderede regnskabstal for 2021 og finansloven for 2022. Det bemærkes i den forbindelse, at finansloven gælder årligt for finansåret. De efterfølgende budgetoverslagsår (2023-25) er derfor ikke nødvendigvis et udtryk for, hvad Folketinget beslutter på kommende års finanslove.

Der er i tabellen udvalgt ordninger, der forventes at bidrage til omstillingen af fødevarerektoren til bæredygtige fødevarer. Ordninger er udvalgt med en bred forståelse af definitionen, hvor bidraget til omstillingen til bæredygtige fødevarer både indeholder tilskud til økologisk produktion, tilskud til miljø- og klimaforbedringer i konventionel produktion samt tilskud til miljøforanstaltninger. Derudover skal det bemærkes, at det ikke i alle tilfælde er muligt at opgøre, hvor stor en del af en given bevilling, som

går til bæredygtig omstilling af fødevarerektoren. I tabel 1 indgår derfor, hvor meget der er afsat i alt til de konkrete ordninger og fonde.

Ud over ordningerne i ovenstående opgørelse kan nævnes, at Fødevarerministeriet finansierer forskning og udvikling på finanslovens § 24.34.10. Forskningsbaseret myndighedsbetjening ved Danmarks Tekniske Universitet, § 24.34.20. Forskningsbaseret myndighedsbetjening ved Aarhus Universitet og § 24.34.30. Forskningsbaseret myndighedsbetjening ved Københavns Universitet. Herfra gives der tilskud til forskningsbaseret myndighedsbetjening, som understøtter regulering og politikudvikling på fødevarerområdet.

2) Uddannelses- og Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsministeriet har oplyst følgende:

"Danmarks Innovationsfond yder tilskud til forskning, videnbaseret innovation og iværksætteri, der fører til styrkelse af forskningsområder og udvikling af teknologi og innovative løsninger til gavn for vækst og beskæftigelse i hele Danmark.

I 2021 uddelte Danmarks Innovationsfond ca. 60 mio. kr. i relation til bæredygtige fødevarer. Som følge af aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2021 blev der endvidere afsat i alt 700 mio. kr. til Danmarks Innovationsfond til etablering af fire grønne forsknings- og innovationspartnerskaber, herunder ét med fokus på klima- og miljøvenligt landbrug og fødevarerproduktion, hvortil der forventes prioriteret ca. 200 mio. kr.

Som led i aftalen om forskningsreserven for 2022 blev der afsat 700 mio. kr. til grøn forskning, teknologi og innovation i Danmarks Innovationsfond, herunder i relation til bæredygtige fødevarer. Bl.a. blev der prioriteret 55 mio. kr. til forskning i emissionsfri fødevarerproduktion.

Danmarks Frie Forskningsfond (DFF) har til hovedformål at styrke kvaliteten af dansk forskning ved at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer.

I 2021 gav DFF tilsagn til i alt 435 forskningsprojekter. Af de 435 forskningsprojekter støttede DFF 4 forskningsprojekter for i alt ca. 14,8 mio. kr. i relation til bæredygtige fødevarer. Som følge af aftalen om forskningsreserven for 2022 blev der afsat i alt 110 mio. kr. til DFF, mhp. at fonden gennem konkurrenceudsatte opslag kan uddele midler til den grønne, frie og nysgerrighedsdrevne forskning i Danmark. Det fremgår af aftalen, at midlerne bl.a. kan gives til forskning i sammenhængen mellem regulering, mediedagsordenen og befolkningens adfærd inden for klima, og at midlerne også kan understøtte internationalt forskningssamarbejde.

På finansloven for 2022 er der fra 2023 og frem ikke øremærket midler til omstillingen af fødevarerektoren til bæredygtige fødevarer i hverken Danmarks Innovationsfond eller Danmarks Frie Forskningsfond, idet de øremærkede temaer typisk fastsættes ifm. de årlige forhandlinger om forskningsreserven. Begge fonde kan træffe afgørelse om tilskud inden for de rammer, der er fastsat på de årlige bevillingslove."

3) Erhvervsministeriet

Erhvervsministeriet har oplyst følgende:

"De statslige finansieringsinstitutioner Vækstfonden og Danmarks Grønne Investeringsfond (DGIF) yder bl.a. finansiering til virksomheder, der ønsker at investere i omlægning til bæredygtig fødevarerproduktion. Fondene reserverer imidlertid ikke faste mængder kapital til givne sektorer eller brancher, herunder omlægning til bæredygtig fødevarerproduktion. Der foreligger derfor ikke oplysninger om, hvor meget fondene vil investere i omstilling til bæredygtige fødevarer over de kommende år, da det vil afhænge af, hvor mange ansøgninger fondene modtager og kvaliteten af projekterne. Det bemærkes, at de to fondes produkter, med undtagelse af enkelte særordninger administreret af Vækstfonden, ydes på markedsvilkår og dermed uden tilskudselement.

Det kan herudover oplyses, at landbrug og fødevarer indgår som en af søjlerne i investeringsstrategien i Danmarks Grønne Fremtidsfond, som både Vækstfonden og Danmarks Grønne Investeringsfond er en del af. Omstilling til bæredygtige fødevarer vil falde ind under denne del af investeringsstrategien, hvor der siden Danmarks Grønne Fremtidsfonds etablering er ydet grønne finansieringer i søjlen "landbrug og fødevarer" for i alt 335 mio. kr., siden Danmarks Grønne Fremtidsfonds oprettelse i 2020. Aktiviteterne i Danmarks Grønne Fremtidsfond vil blive videreført i den nye Danmarks Eksport- og Investeringsfond, hvor den samme investeringsstrategi vil være gældende."

Rasmus Prehn

/

Peter Henneberg